

Τὸ μέγα κοιμητήριον. — Ὑπνος ὑπὸ λάβαν. — Ἡ νεωτέρα Πομπηία. — Ἡ σάλπιγξ τῆς Ἀναστάσεως. — Ἐν μεταλλεῖον. — Τὰ ὄρια καὶ ἡ ἄδεια τῆς παραχωρήσεως. — Ἡ Βασιλικὴ καὶ τὸ Βασιλικὸν διάταγμα. — Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. — Τὰ δύο ἀκρωτήρια. — Οἱ ἀγῶνες τῶν λογικῶν καὶ τῶν ἀλόγων. — Μαστίγια, ἰδρώτες, χάλινοί. — Ἡ «Φίλιππος κοινωνία». — Ἡ Βυζαντινὴ καὶ ἡ τετράφωνος. — Ράβε ξύλωνε, δουλεῖα νὰ μὴ σοῦ λείπη. — Ὁ θρίαμβος τῆς μύτης.

ΠΑΤΟΣ

ΕΤΑ θλίψεως ὁ πεπολιτισμένος κόσμος καὶ ἐκπεπληγμένος παρακολουθεῖ ἀπὸ ἡμερῶν τὴν φρικαλέαν καταστροφὴν τῆς Μαρτιρίας. Αἱ

ἀπαίσιαι λεπτομέρειαι συγκινοῦν εἰσέτι καὶ τοὺς πλέον ἀναισθήτους. τὸ μέγα δὲ κοιμητήριον, τὸ ὅποιον φέρει τὸ ὄνομα Ἅγιος Πέτρος, δέχεται ἀκόμη τῆς συμφορᾶς τὰ πλῆγματα. Τὰ πυρακτωμένα σύννεφα τῆς λάβας ἐπλημύρηνσιν τὴν ἀνθηρὰν νῆσον καὶ οἱ ἀμέριμοι κύριοι ἀπνηθρακώθησαν ἀστραπιαίως. Ἡ Πομπηία ἔσχε νέαν ἐκδοσιν καὶ δυστυχῶς. ὅπως ὅλαι αἱ νέαι ἐκδόσεις, ἐπληξήμενην. Ἐνθυμοῦμαι ποῖαν ὁδὴν ἔντυπωσιν ἔσχον ὅταν διέσχιζα μίαν θερμὴν μεσημβρίαν τὰς ἐρήμους ὁδοὺς τῆς Πομπηίας καὶ διεσκέλιζα τὰ ἡρειπωμένα τοιχώματα, ὑπὲρ τὰ ὅποια διεσώθησαν τὰ ἀναιδῆ σύμβολα. Καὶ φαντάζομαι τὴν νέαν νεκρὰν, τὴν Μαρτιρίαν, μὲ τὸν ζέοντα ἔτι φαιδρὸν πέπλον ὑπὸ τὸν ὅποιον εἶρε τὸν οἰκτρότερον θάνατον, καὶ φαντάζομαι τοὺς κόρακας, μὲ πλατύτατα πτερὰ ἀνῶθεν τῶν πτωμάτων, νὰ φέγουν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη ἀποτεθαρρημένοι, διότι ἡ τεθνηκυῖα Λεῖα τῶν ἔχει ὑπὲρ τὸ θέον καθυρδισθῇ. Καὶ εἶρε τόσοσιν ἡ δυστυχία ἀπότομος καὶ ἀπέραντος, ὥστε μακρόθεν ἡ θλίψις καταθέτει τὰ ἐντάφια εἰς τὸν κοινὸν τάφον, τὸν ὅποιον τὰ θανάσιμα καὶ λάνθα φιλήματα τοῦ ἡραιστείου Πελέη-ροῦζα παρὰ τὸ κῆμα

Ἐπάρχουν συμφοραὶ διὰ τὰς ὁποίας τὸ δάκρυ περιττεῖται. Ἐπάρχουν καταστροφαι, τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος εἶρε ἀνίκανος νὰ θρηρῇ. Καὶ ὁ σωρὸς τῶν χιλιάδων πτωμάτων ἀναμένει μάρτην μίαν σάλπιγγα Ἀναστάσεως, ὅπως μάτην

περιμένει καὶ Ἱερεῖαν, ἀντάξιον τῶν συντριμμάτων.

— Μήπως ἔχεις καὶ σὺ κατ'ἐν μεταλλεῖον;

Εἶρε ἡ ἐρώτησις, τὴν ὁποίαν μοῦ ἀπηθύσαν ἔως τώρα εἴκοσι τοῦλάχιστον φίλοι—ὅλοι ὑποκρινόμενοι τὸν ἔξυπνον—καὶ εἶρε ἡ ἐρώτησις τὴν ὁποίαν εἰκοσάκις καὶ ἐγὼ ἔσχον τὸν πειρασμόν· ἡ ἀπευθύνω πρὸς φίλους καὶ... φίλας. «Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐν Ἑλλάδι ἔχει ἀπομεταλλεῖσθαι—μοῦ γράφει ἓνας φίλος μου δημοσιογράφος. — Ἐν μεταλλεῖον ὅλη ἡ Ἑλλὰς κατήρτησεν ἀνεκμετάλλετον. Καὶ ἀφοῦ καὶ ἡ ἐμὴ ταπεινότης εὐρέθη εἰς τοιοῦτον περιβάλλον, θὰ ὁμολογήσῃ μετὰ συντριβῆς... θυλακίον ὅτι ἔχει καὶ αὕτη ἐν μεταλλεῖον.

Τὰ ὄρια τοῦ μεταλλεῖου εἶρε μεγάλα. Ἀρχίζουν ἀπὸ ἐν δάσος, διέρχονται διὰ δύο φανῶν, ὑπερπηδοῦν ἓνα χάρδακα, ἀναρριχῶνται εἰς λοφίσκον καὶ καταλήγουν εἰς δύο ἀκρωτήρια. Τὴν ἄδειαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐζήτησα δι' ἐπιστολῆς ἀποπνεύσεως μῦθα. Τὸ μεταλλευτικὸν συνέδριον συνήλθε καὶ μετὰ πολὺν χρόνον συνέκρινεν ἀπεφάσισε τὴν παραχώρησιν τοῦ μεταλλεῖου. Συνετάχθη τὸ Βασιλικὸν διάταγμα—Βασιλικὴ ἐλέγγο ἡ τοποθεσία—ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου, συνετάχθησαν τὰ χαρτιά—εἰς τὸν δάσσαν πάντα κερδίω—καὶ ἤρχισεν ἡ ἐκμετάλλευσις μηχανικῶς. Ἡ ἐκκαμίνευσις τῶν κορχῶν συνεβάδιζεν ἀρμονικῶς μὲ τὸν μεταλλικὸν ἦχον τοῦ χρηματοκιβωτίου. Τὸ μεταλλεῖον ἐξερευνηθὲν καταλλήλως ἀπεδείχθη ἀνυπολόγιστον ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. ἀνεφάνησαν δὲ καὶ ἡ σκουριές, — τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκμεταλλεύσεως, — διὰ τὰς ὁποίας θὰ ἐπέμβῃ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία.

Περὶ τὸν νῦν σοῦ εἰπῶ, κατόπιν ὁλῶν αὐτῶν, ὅτι τὸ δάσος περὶ οὐ ὠμίλων, ὁροθετῶν τὸ μεταλλεῖον μου, εἶρε ἡ κόμη τῆς, οἱ φανοὶ τὰ μάτια τῆς, ὁ χάρδαξ τὸ στομάχι, ὁ λοφίσκος τὸ στήθος καὶ τὰ ἀκρωτήρια οἱ... πόδες τῆς. Κατόπιν ὁλῶν αὐτῶν, εὐχαρίστως δηλῶ ὅτι παραχωρῶ τὸ μεταλλεῖον μου εἰς οἰονδήποτε ἐπὶ μετριοτάτη ἀποζημιώσει.»

Ὑπὸ τὰ σύννεφα τῆς σκόνης, καθηλωμένος εἰς τὰ ξύλα τῆς ἐξέδρας, παρηκολούθησα καὶ ἐγὼ τὸ τρέξιμον τῶν ἱππῶν. Εἰς τὸν μέγαν κυκλοτερὸν στίβον διέτρεχον ταχύτατοι, ὠραῖοι, ἀλκιμοὶ ἱπποὶ, συναγωνιζόμενοι διὰ τὸ ἐπαθλόν τῆς ρίχης. Ἐβλεπα τὸν ἀγῶνα τῶν πτωχῶν ζῶων, τὰ ὅποια ἐπνευστίων καὶ ἔφρισον, ὥστε ἀφηνιασμένα, διὰ τὰ ποζάρη κατόπιν ὡς ριχητῆς ὁ τάδε κομψὸς ἀξιωματικὸς ἢ διὰ τὰ ἐνθυλακώση χρήματα ὁ δεῖρα ἰδιώτης. Ὅσῳ καὶ ἂν ἤθελεν ὁ

παρακαθήμενός μου ἡ ἐξυψώση τὸ ἀγώνισμα
καὶ ἡ μοῦ ὑποδείξη τὸν εὐγενῆ σκοπὸν τοῦ
δρόμου ἐκείνου, ἐγὼ ἡσθαρόμην ἕνα οἶκτον διὰ
τὰ ἄλλα, τὰ ὅποια ἐμαστιγιούντο ἀνηλεῶς
περιεργόοντο ὑπὸ ἰδρωτός, ἀνεπῆδω ἀλγούντα.
ἐπρίχθον εἰς τὸν κοριοστὸν καὶ ἔκλυτον τὸν
αὐχένα καὶ ἐξαφρίχθον ἀπὸ τὰ ἐμπόδια καὶ
ἀνετινάσσοντο ἀπὸ τὰς παρακλειύσεις τῶν θεα-
τῶν καὶ ἀποτόμως ἔπειτα ἀνεκόπτετο ἡ φορά-
τωρ, ἐνῶ ὁ χαλινὸς συγκρατούμενος ἐγάραιτε
βαθεῖ ἔχρη εἰς τὰ χεῖλη τῶν. Δὲν ἡξένω ἂν
συμβιδύξεται τὸ ἔργον τῆς «Φιλιππον κοιρω-
ρίας» μετὰ τοῦ «Συνλόγον τῆς Προστασίας τῶν
ζώων». Ἡξένω ὅμως πολὺ καλὸν ὅτι πλείστον
κέρδιον ἀνῆκοντες εἰς τὸ δεύτερον σωματεῖον ἀνῆ-
κουν καὶ εἰς τὸ πρῶτον, καὶ μάλιστα ἐνεργῶς.
Συμβιδύουν τόσος ὥρα τὰ συναισθηματὰ τῶν
ὥστε ὅλα καλὰ καὶ μεῖς καλλίτερα, ἢ μᾶλλον
χειρότερα, διότι ἔχομεν τὸ ἀτύχημα ἡ κατα-
λαβανόμεθα ἀπὸ τοιούτων εἰδὼν σκέψεις, ἐνῶ
τόσος ἀλλος κόσμος εὐχαριστεῖται καὶ χειρο-
χορεῖ . . .

Σταυροφορίας ἡγεῖσθαι μεριχοὶ ἑλωται τῶν
πατριῶν διὰ τὴν ἐν ταῖς Ἐκκλησιαῖς τετραγῶ-
νον μοναχῇ. Ὁ ἄγων ἔχει ἀρχεταί στοιχεῖα
σκιασμάχιας Ὁρχισαμεν τὰς Βελζαρτινὰς ἀσθ-
enoις καὶ ἀτελευτήτους συζητήσεις περὶ Βελζαρ-

τινὲς μουσικὴς καὶ ὁ Θεὸς τὰ βῆλη τὸ χεῖρ του ἢ μάλλον μυαλὸ εἰς μερικὸν θερμοκεφάλους. Μόλις ἤρχισαμεν τὰ ἀγαπῶμεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ συγκινοῦμεθα χάρις εἰς τὴν ἀρμορίαν τῶν φωνῶν, μόλις εἰχομεν ἀναπνεύσῃ ἀπὸ τὴν ἀπαισίαν οὐροφωρίαν τῶν ψαλτῶν οἱ ὅποιοι μᾶς ἐξέσχιζαν τὰ ὦτα καὶ μᾶς ἀπεδίωκον, ἰδοὺ ἐμφανίζεται ἡ ἀπαραίτητος στεροχεφαλιά καὶ ζητεῖ τὰ ἐπαράφρη τὴν τυρανίαν τῶν ὧτων. Ἄς ἡσυχάσουν οἱ ἐπαστᾶται. Ἡ θρησκεία δὲν διατρέχει κατέρα κινδύνον. Πρόκειται μόνον ἐκεῖνα τὰ ὅποια ὑάλλονται, τὰ ὑάλλονται μὲ τέχνην, μὲ κατάνυξιν, μὲ ἀρμορίαν, διὰ τὰ μέρη καὶ τι εἰς τὴν ψυχὴν. Αἱ οἴρες ἅς μένουν ἐν τῇ ἀποστρατεῖᾳ τῶν, διότι ἀλλως θὰ κινδυνεύσωμεν τὰ ἰδωμεν τὰς ἐκκλησίας κενὰς. Ἡ μουσικὴ δὲν ἔχει χαμύλιαν σχέσιν μὲ τὰ δόγματα. Ἡ μουσικὴ εἶρε τέχνην καὶ τὰ τροπάρια φιλοσοφία. Ἀφήσατε τὴν φιλοσοφίαν τὰ ἐμφανίζεται κάθε Κυριακὴν εὐπροσώπως καὶ ὄχι, ὅπως χάρις εἰς τὴν μακαρίαν ἀνοχὴν τῆς Αὐτονομίας ἐμφανίζονται ἐπίσης κάθε Κυριακὴν ἀπ' ἑξῶ ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας οἱ ζητιᾶνοι μὲ τὰς ἀρμοφωρίας τῶν. Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπὶ πόρην τέχνης δὲν διαφέρουν πολὺ οἱ ἔντος τῆς ἐκκλησίας Βυζαντινοὶ ὑάλλαι ἀπὸ τοὺς ἑξῶ.

ΔΑΦΝΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Δύο σπουδαιστάτων καὶ πολυτελῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργων τὴν ἐκδόσιν ἀγγέλλει ὁ ἐν Παρισίοις ἐκδό-
της Φονταμοράν. Τὸ πρῶτον εἶνε «Τὰ ζωγραφημένα
ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου τῶν Ἀθηνῶν» ὑπὸ Μαξιμου
Κολλινιὼν καὶ Κούβ. Τὸ ἄλλο εἶνε «Αἱ ἀνασκαφαὶ
τῶν Δελφῶν», πολυτελὲς καὶ ὀγκῶδες ἔργον ὑπὸ τὴν
διεύθυνσιν τοῦ κ. Ὡμελλ, διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς
Σχολῆς Ἀθηνῶν ἐκδιδομένον, μέλλον δὲ ν' ἀποτελέσῃ
ἀληθὲς φιολογικὸν μνημεῖον. Τὸ περὶ Δελφῶν ἔργον
θὰ περιλάβῃ τὰ ἐξῆς μερῇ: Ἱστορία τῆς πόλεως τῶν
Δελφῶν—Τοπογραφία καὶ ἀρχιτεκτονικὴ — Ἐπιγρα-
φαὶ τῶν Δελφῶν—Γλυπτὰ καὶ γάλκίνα καλλιτεχνή-
ματα ἐκ Δελφῶν. Τὸ ἔργον τῶν κ.κ. Κολλινιὼν καὶ
Κούβ θὰ εἶνε πλουσιῶς εἰκονογραφημένον. Ἀλλὰ πολ-
υτελέστατον ἰδίως ὑπὸ ἔποψιν εἰκόνων καὶ ἀναπα-
ραστάσεων, δι' ὅλων τῶν νεωτέρων μεθόδων, θὰ εἶν
τὸ περὶ Δελφῶν βιβλίον, ἀληθὲς ἀρχαιολογικὸν λεύ-
κωμα, τοῦ ὁποῦοι ἰδῆαν τινὰ ἔλαβον ὅσοι ἐθαύμασαν
τὸ μῆμα τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Δελφῶν κατὰ τὴν
παγκόσμιον Ἐκθεσιν τοῦ 1900, τὸ ὀργανωθὲν ὑπὸ τῆς
ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς. Ἀμφότερα τὰ ἔργα
ταῦτα διὰ τὸ ευκόλοτερον τῆς ἀποκρίσεως, θὰ ἐκδο-
θοῦν κατὰ συλλάβαν.

— Ἡ Γαλλικὴ ἀρχαιολογικὴ σχολὴ ἔλαβε τὴν ἄ-
δειαν νὰ ἐνεργήσῃ νέας ἀνασκαφὰς ἐν Διήλῳ. Ὑπὸ

τάς ὁδηγίας τοῦ ἑταίρου κ. Δουμπᾶς ἤ ξαντο αὐταί.
Ἡ αὐτὴ σχολὴ θὰ προβῇ εἰς ἀνασκαφὰς εἰς τὴν
Ἀνοήλην, παρὰ τὰς Θεσμοπύλας, ἐνθα τὸ ἱερόν τῆς
Δήμητρος Πυλαίας. Τὰς ἀνασκαφὰς αὐτάς, αἰτίνας
σχετίζονται, ἕνεκα τῶν ἐξαμηνιαίων συνελεύσεων τῶν
Ἀμφικτυόνων, μὲ τὰς ἐν Δήλῳ, θὰ ἐνεργήσωσιν οἱ
κ.κ Ζαρδὲ καὶ Λωράν. Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀργεῖ ἡ αὐτὴ
σχολὴ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ὁλλανδοῦ ἑταίρου κ.
Βολγφάρ ἤρξατο ἀνασκαφῶν, ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀσπίδος,
ὅστις κοινῶς καλεῖται Προφῆτης Ἡλίας Ἐκεῖ πέ-
ποιθεν ὁ κ Βολγφάρ ὅτι θὰ ἀνεύρῃ τὰ βασιλεια τῶν
πρώτων τοῦ Ἀργούς βασιλείων, φρονεῖ δὲ τοῦτο ἕνεκα
τῶν πολλῶν κεράμων καὶ ἄλλων πηλίνων συ.πρι.μ-
μάτων.

— Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τὰς ἐνεργουμένους εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀγορὰν τῆς Ῥώμης ἀνεκαλύφθη ὁ ἀνδριὰς τῆς Φαουστίνῃ, τῆς συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀντωνίου Πίου. Ὁ ἀνδριὰς οὗτος ἴστατο ἔμπροσθεν ἀρχαίου ναοῦ φέροντος τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Φαουστίνης καὶ ὅστις ὑρίσταται ἀκόμη. Ὁ ἀνακαλυφθεὶς ἀνδριὰς εἶνε θεοραυσιμὸς εἰς τέσσαρα μέρη.

— Η συγκολλησις τοῦ Ἑμοῦ τῶν Ἀντικυθίων
γενήσεται ὀφιστικῶς· ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέ, ἀντὶ 20,000
φρ. χρ. Αἱ ἐργασίαι ἄρχονται τὸν Σεπτέμβριον, θὰ
διασκέσουν δὲ δύο μῆνας.

— Αἱ πρὸ ἔτους σχεδὸν διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ τοῦ
Θέρμου ἐπανελήφθησαν. Ὅλως ἄγονος δὲν ἀπέδωκε ἡ